

#pilgrimsfalk2015

– världens snabbaste djur tillbaka i Stockholm

SAMMANFATTNING

Vad: På Folksamskrapans tak placeras en ny kull pilgrimsfalkungar i en bolåda och matas tills de är flygfärdiga. Sedan blir det flyguppväsning över Södermalm.

Mål: Att pilgrimsfalken ska återkomma till Stockholmsregionen.

Varför: Pilgrimsfalken har funnits här fram till 50-talet då den försvann på grund av att de förgiftades av miljögifter. Den är en viktig del i näringskedjan och en mätare av tillståndet i miljön. Dessutom är den världens snabbaste djur och kan störtdyka i 327 kilometer i timmen.

Kommer det att gå bra? Det hoppas vi. Men det är riskabelt att växa upp för rovfågelungar. Man kan följa deras utveckling via webbkamera i sommar.

FAKTA OM PILGRIMSFALKEN

Räddade från utrotning – efter fyrtio år

För fyrtio år sedan var pilgrimsfalken nära utrotning i Sverige på grund av miljögifter och förföljelse. Då startade Naturskyddsföreningen Projekt pilgrimsfalk för att rädda arten. Arbetet ledde till att användningen av miljögifterna DDT förbjöds 1975 och PCB 1979. Ett avelsprogram för pilgrimsfalk har bidragit till att återetablera arten i Sverige. Det har lyckats – nu finns över 350 revirhävdande par i Sverige! Många olika parter har varit inblandade i räddningsarbetet och en stor del av arbetet har gjorts med ideella insatser från ornitologer och andra. Sedan år 2000 genomförs avelsprojektet på Nordens Ark i Bohuslän och de senaste 15 åren har över 200 falkungar satts ut.

Falkarna saknas i Stockholmsregionen

På 50-talet fanns pilgrimsfalkar på flera platser i Stockholmsregionen, men ännu har de inte kommit tillbaka till östra Svealand. Falkarna har goda förutsättningar att klara sig i städer och kan lätt hitta byten som kajor, duvor och måsfåglar. Pilgrimsfalken är en viktig mätare av tillståndet i miljön eftersom de står på toppen av näringskedjan och kan drabbas av gifter som ackumuleras. Man har hittat nya miljögifter i falkarna under 2000-talet, exempelvis hormonstörande bromerade flamskyddsmedel.

Nu hjälper vi falkarna att komma tillbaka

Sommaren 2014 startade utsättningen i Stockholm. Alla förra årets falkungar klarade sig trots attackerande trutar som gjorde att tre av de fyra ungarna fick flyttas till en annan utsättningsplats. I år har trutarna inte tillåtit bygga bo på taket intill och detta kommer troligen ge en bättre start för falkungarna.

Tidsplan:

Maj: Ungarna kläcks på Nordens Ark. De handmatas i två veckor med pincett, sedan av sina föräldrar i avelshägnen.

25 juni: Falkungarna transporteras till bolådan på Södermalm.

3–7 juli: Kommer falkarna vara flygfärdiga och kan släppas ut. Ungarna stödutfodras sedan tills de har lärt sig att jaga på egen hand.

September: Falkarna flyger söderut till sina övervintringsplatser i Europa. Där kan de hitta en partner och förhoppningsvis kommer de tillbaka till Stockholmsområdet nästa år.

Följ hur det går för pilgrimsfalkungarna:

- Pilgrimsfalkarna kommer att kunna följas via webbkamera på respektive parts webbplats.
- Stockholms Ornitologiska Förening ordnar visningar där man kan se falkarna i tubkikare i sommar, läs mer på www.stof.nu.

Utsättningen i juni 2014.

Vi som står bakom detta:

Nordens Ark i Bohuslän föder upp falkarna i avelsprogrammet och samordnar utsättningen tillsammans med Stockholms Ornitologiska förening.

Stockholms Ornitologiska Förening sköter matningen av falkungarna på taket tillsammans med Naturskyddsföreningen och Folksam.

Naturskyddsföreningen har drivit Projekt Pilgrimsfalk i över 40 år.

Folksam har gjort plats för falkarna på våning 27 på Södermalm och ordnar med livestreaming från bolådan.

Kontaktpersoner:

Nordens Ark: Christer Larsson, 0705-84 75 27, christer@nordensark.se.
Stockholms Ornitologiska förening:

Mats Grahn, 0706-50 02 54
mats.grahn1@gmail.com

Naturskyddsföreningen i Stockholms län:
Mårten Wallberg, 0733-746 714, marten.wallberg@naturskyddsforeningen.se.

Folksam: Karin Stenmar, 0708-31 66 76,
karin.stenmar@folksam.se.